

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolós szerkesztő:

VÓROS FERENCZ.

Kiadók:

JOERGES ÁGOST ÖZV. ÓS FIA.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szóig 2 frt., ezenül minden megkezdett 100 szónál 50 krral több Magánhirdetések megállapodás szerint számítatnak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Kéziratok nem adatkivissza.

Évi jelentés.

A selmeczi népbank 1891-ik évi üzletéről Szinyai József népb. igazgató a köv. jelentést, terjesztí legközelebb e pénzügyi igazgatóságára elé:

Tekintetes Igazgatóság! Intéztünk 1891. évi üzletének eredményéről a következőkben terjeszttem elő kötelezőségi jelentésemet.

Mindenek előtt előre becsátom, hogy ez uttal csupán a tényleges eredményeket sorolom fel s mindazt mellőzöm, mi az egyéni észrevételzés természetével bír. Ettől részben azért tartózkodom, mivel ott, a hol az ügymenet zavartalan lefolyásának bizonyult, és az üzlet lendülettel fejlődésnek örvendett, mi ok sem forog fenn ily észrevételzésre; másrészt pedig azért is eltekinthetek attól, mivel a bejelentendő összeredményt nyílt könyvnek tekintvén, az abban kimutatott adatok már magukban is fényes bizonyítást szolgáltatnak az eredmény mibenlétéről és érdeméről.

E mellett kiemelve, hogy intéztünk mult évi működése, ugy egészben, mint részben kedvező üzleti eredményt mutathat fel — a felügyelő és házi bizottság által felülvizsgált kimutatások alapján következőkben foglalom egybe a részletezést:

a) a betét üzletről:

a betétek állománya 1890. december 31-én volt	311,679 frt 47 kr.
az 1891. évi betét a tökesített kamattal volt	88,067 „ 41 kr.
az össz betét állomány volt tehát	399,746 frt 88 kr.
ebből visszafizetett	80,978 „ 59 kr.
maradt e szerint 1891. december 31-én	318,768 frt 29 kr.

TÁRCZA.

Hitvesem beteg agyával.

En azt hívem, hogy nem soká megölnék
A gond és bú titotte mely sebek,
A sors most új kint osztott e kebelnek:
Te életért aggóvva, rettegek,
Minden lehelted, sóhajod lesem . . .
Ne hagyj el, édes, drága hitvesem!

Majd láz gyullad ki orozádon, s elárad
Mint alkony pirja őszi fáj felett —
Majd ott terem a sir nemője nálad
És tőle azered márványvá mered,
S minden lehelted, sóhajod lesem —
Ne hagyj el, édes, drága hitvesem!

És kűz az élet és halál feletted . . .
Ki-é, ki-é lesz majd a győzelem?!
Ki lesz erősb? E kérdés elfeledtet
Éjt, nappalt, éltet, minden mást velem!
Minden lehelted, sóhajod lesem, —
Ne hagyj el, édes, drága hitvesem!

Ne hagyj el; oh, nem, nem szabad meghalnod,
Hisz lekem, hűvöm a te életed!
Ha csak álomban látom siri halmód,
Érzem, mint leng körül az örület. —
Minden lehelted, sóhajod lesem, —
Ne hagyj el, édes, drága hitvesem!

Allig, hogy frígyre fűzött hű szerelműnk,
Zádultanak a sors esapási ránk,
S nem adna már még boldogoknak lennünk,
Kik baj- s nyomorban hű társak valánk?
Minden lehelted, sóhajod lesem —
Ne hagyj el, édes, drága hitvesem!

Oh jól tudom, hogy ifjú életedbe
Kevés virágot, sok tövist szövék;
S ezt többé jóvá tennem nem lehetne?!

mibez képest ezen üzlet ág 7088 frt 82 krral emelkedett, daczára annak, hogy 1891. évben 18400 frt 74 krral több fizetett vissza, mint 1890. évben;

b) a váltó üzlet:

a váltó tárcza kitétt 1890. év deczember 31-én	244,980 frt — kr.
1891. évben leszámítolatott	1,022,920 „ — „
vagyis az összforgalom volt	1,267,874 frt — kr.
ebből levonva a kiváltott váltókat	1,018,682 frt — „
1891. deczember 31-én kitétt a váltótárcza	249,791 frt — kr.
mibez képest ezen üzleti ág emelkedett	4,857 frttal

c) a jelzálog kölcsön üzlet:

ezen számlán 1890. év végével el volt helyezve	96,117 frt — kr.
1891. évben elhelyeztetett	7,057 „ — „
vagyis összesen volt	103,174 frt — kr.
ellenben visszafizetett	8,178 „ — „
maradt tehát 1891. év végén	95,001 frt — kr.
vagyis az előző évhez viszonyítva	1,116 frttal kevesebb;

d) a kezi zálog üzlet:

az 1890. év végével maradt	26,301 frt kr.
1891. évben előlegeztetett	27,009 „ „
vagyis az összforgalom volt	53,310 frt „
1891. évben kiváltottat s elaróvizetett	25,170 „ „
1891. végén maradt	28,140 frt kr.
mibez képest szaporodott	1,839 frttal;

Most s így ragadna tőlem el az ég?!
Minden lehelted, sóhajod lesem, —
Ne hagyj el, édes, drága hitvesem —

Nem, nem lehet, hogy mind hiába volna
Esdő tohaszom, minden hó márn! —
S ha tőlem a sors mégis elrabolna,
S e végesapást kimérné én reám!
El mégse hagylak, hagyhatz sohasem!
Együtt halunk meg, édes hitvesem!

Hang a ködben . . .

— Történet —

Sűrű ködben botorkáztam haza felé. Az utcán nagy volt a hó, az eget sötét fellegek borították, mely némely darabon kivált a sűrű felhőből . . . És a köd mindjobban körül fogta a földet. Gyér gázlámpák világítottak meg bizonytalanul az utcázt. A lámpa körül a világosság áttörte a sűrű homályosságot, pár lépésnyire aztán ismét körül fogta az embert a köd.

Nedves volt a levegő, nyirkos, akárcsak egy egészen beteg pinczelakás . . . Késsé dideregve húztam összebb vállamon a nagy kabátom szárnyát. Siettem előre, hogy minél előbb elérjem a lakásomat, hol párolgó théa mellett zavartalanul álmodozhassam a sikereimről . . .

Igen, mert nagy sikert arattam a színpadon első kísérletemmel. Egy két felfonásos vígjátékomban került színpadra igen pompás előadásban . . . A színészek, a közönség is el voltak ragadtatva a darab hatása által. A szereplők ösztönös gratuláltak, a közönség pedig tizenkétszer tapsolt ki a lámpák elé. Magam pedig olyan voltam, mint az ittas ember, ki támlolyog, alig tud a lábán megállani. Bódult voltam a sikertől, megszegegyedtem a kibívásoktól, arcom örömtől ragyogott, szemem a dicsőség lángjában tündököltek . . . Oly boldog voltam, hogy szinte azt hittem, hogy álmodtam az egészet . . . A színgazgató hozzám jött, hálaosan szorongatta meg a kezemet, aztán biztatott a további munkálkodásra, mert van hozzá elég tehetségem. Örven dezve, csaknem lelkendezve dörögletig elgútlán a kezzeit: „Nagy siker . . . telt ház . . . telt kassza . . .” Ez aztán a siker!

e) a folyó számla előleg:

1890. év végén volt	25,500 frt — kr.
1891. évben előlegeztetett	7,000 „ — „
vagyis az összforgalom volt	32,500 frt — kr.
ellenben visszafizetett	7,000 „ — „
e szerint változatlan maradt az előző évi 25,000 frt — kr. állomány.	

A forgalom élénkülését már ezen részletes összehállítás is igazolja, de ennél is világosabb a forgalom emelkedésének aránya, ha annak összképét vesszük figyelembe.

E szerint ugyanis az 1891. évi összforgalom 2,362,592 frt 25 krral viszonyítva az 1890. évi összforgalomhoz vagyis 2,139,580 frt 64 krral 223,011 frt 61 kr emelkedést mutat; ugyan ily arányban emelkedett a nyers jövedelem is, mert míg az 1890. évben . . . . . 30,992 frt 35 kr.

tete ki az 1891. évi nyers jövedelem volt . . . . . 32,884 „ 86 „
s így az szaporodott . . . . . 1,892 frt 51 krral.

S ha e mellett számba vesszük, hogy a felügyelő bizottság által megvizsgált s helyesnek talált mérleg szerint az 1891. évi tiszta nyereség 10,113 frt 09 kr. Összesen, míg az 1890. évi 9956 frt 86 kr. vagyis 156 frt 23 krral kevesebbet tett ki, az össz eredményt teljes megnyugtatóssal kielégítőnek vehetjük annál is inkább, mivel a mult évi végével beállott általános pénzválás mellett is — bár némi áldozatok árán — sikerült a megannyi hiteligny kielégíteni.

A forgalom élénkítésének s nagyobbdásának egyik további igazolásául felhozom még, hogy az 1891

Meg is sugta, hogy pompás kasszadarabra tett szert, melylyel óriási sikereket fog aratni, aztán elérzékenyítve tette hozzá, hogy mindez nekem, a pompás darabomnak köszönheti hanem a tisztelet díjról hallgatott . . . De ki is gondolna az extázis egy ily pillanatában földi dolgokra? . . . Az első a dicsőség, mi oly magasztos, oly istenien szép . . . Hírnév, népszerűség, siker . . . aztán kell-e még egyéb? . . . Alig tudtam valahogyan megszökni a dicséretnek elől, mert a ki utamba esett, az mind engem halmozott el, nyakra-főre dicsőített, magasztalt a csillagokig. Már kezdtem unni a dolgot és mikor szerét ejthettem, ellilntam.

Egyedül haladtam tova az utcákon s míg a közönség már hazaszaladva, aludt vagy a napi eseményekről csevegett otthon a szoba meleg levegőjében, addig én gondolkozva haladtam utamon. Tény volt az is, hogy nagyon elégedett voltam önmagammal, már éppen azon gondolkoztam, hogy most készülő drámámra egynesen a nemzeti színházhoz nyujtom be előadásra, aztán egyszerre meghódítom a közönséget, mely lelkesen fog tapsolni egy új, feltűnt drámáiról sikeréhez . . . midőn összerendeztem. Ugy tejszett nekem, mintha valami nyőszörgő hang hatolt volna fülembé.

Pillanatil megálltam és hallgatoztam . . . Semmi nesz. Körülöttem mely csend és a sűrű köd nyirkos párái tapadtak arcomra. Ismét tovább haladtam. Előttém oltoztatták már a gázlámpákat. A gázlámpa gyújtogató ember mellettem haladt el magával vite hosszú poznáját, melylyel a lámpákat oltoztatta. Pillanatil alakját megvilágította a lámpa halvány fénye, de mikor az kialudt, újra elnyelte alakját a homály. Csakis léptei nyirkoszták a havon.

A lámpagyújtogató ember távozott, én újra magamra maradtam a ködben. Meggyorsítottam lépteimet és már távolból bizonytalan körvonalait véltem látni a szegedi közüti hídak, midőn újra valami elfojtott hang hallatszott előttem, abban bizonyos voltam, hogy megy valaki előttem. Egyszerre mely zokogás titotte meg a filemet. „Istenem! . . . Istenem! . . .” hangok törték át a sűrű ködön. El nem tudtam gondolni, mi lehet az. Valami furesz érzés járt át a szívemet. Va-

éven leszámított váltók darab száma 11653 volt, ellenben 1890. éven csak 11174-et tett ki, s így azok száma 479-el nagyobb volt; végül, hogy napló tétel 1891. évi száma vagyis 41736, az 1890. évivel vagyis 40115-tel szemben 1621-el szaporodott.

A jelzettem kedvező finanszius eredmény a mellett hogy a részvények jövedelmezőségét ez uttal is a múlt évi mérven lehetővé teszi, arról is tanuskodik, hogy intézeti tisztviselőink valóban fáradságot nem ismerő buzgósággal s lelkiismeretes pontossággal törekednek az egyre szaporodó munka legyőzésére.

A peres ügyek állásáról külön jelentés terjesztvén elő ez uttal csak annyit emelek ki, hogy társulati ügyészünk a rája bízott reudóknak mindenkor pontosan s szakavatottan megfelelt.

Ezek mellett bevezetve az 1891. évi mérleget, az ugyanazon évi forgalmi kimutatást, valamint a veszt és nyér számlát tisztelettel kérem azokat megállapítani, azok során a házi bizottság javaslatait tárgyalni elhatározását a felügyelő bizottsággal közölni végül pedig annak során elrendelni, hogy azok a közgyűlésnek bemutatassanak.

Selmezbányán 1892. évi jan. hó 27.

Szitznyi József,
igazgató.

Második estélyünk.

Lapunk szerkesztőségének második „irodalmi és művészeti estély”-e a hó 29-én az első-éhez hasonló sikerrel ért véget.

E lapok szerkesztője azon eljárását, hogy a műsort csak is előszóval, az estély alkalmával teszi közzé, azzal indokolja, hogy az estélynek ez által is némi családias jelleget akar szervezni, másrészt meg azal, hogy ez idő szerint még nem is állapítható meg az estély napját hetekkel megelőzőleg a műsor.

Sülez Endre lyceumi tanár szépen kidolgozott tanulmányában Szécsy Mária-t mint a történelem és mint a költészet alakját ismerteti. A szép számban megjelent közönség helyeslése kísérte a vonzó előadást.

Majd az itt működő színtársulat (Bárdy igazgató társulati) egy művész tagja a drámai alakításáról előnyösen ismert Ruzsai Etel mű-

lái halad előttem, ki sír, zokog, nyilván nagy bánata van. Vajjon ki lehet? . . .

Utól akartam érni, hogy megtudjam ki lehet az éjjeli utitársam. Eszembe sem jutott már többé az én első színpadi sikerem. De kíváncsi voltam, micsoda dráma-k jutatok nyitjára. Fútotam előre, azt gondolvá, hogy utolérhetem. Aztán újra megállottam, hallgatva kissé.

Kétségtelen, előlem futott valaki, mert tisztán ki vehettem apró lépteit a havon. De ki lehetett az? . . . E kérdés felett töprengve, sebesen haladtam a sűrű ködön előre. Néma esend körülöttem, de azért világosan kivethetem a kőzinti vashid sötét tönkkelégét. A zokogás újra felhangzott . . . nem is lehetett messze tőlem az illető egyen, kinek kobélt kőzinta a sírás . . .

Szinte örültem, hogy nyomára jutok éjjeli kalandomnak. Mit törődtem most a nedves, hideg köddel, mikor a vagy élt bennem, megtudni a titokteljes zokogás kitől eredt.

Észre sem vettem, mikor kiertem a rakpartra. A Tisza lassú, komoly méltósággal hömpölygője fódros habjait, a széle mintha ki lett volna ezüstözve a megfagyott víz cseppektől . . .

Végig futottam a rakparton, valami bizonytalan kellemetlen érzés által sarkallva . . . Hirtelen valamit vert fagyasztó sóhaj lebbent el a sűrű ködön . . . Reszketve állottam meg és figyeltem . . . Alig tíz lépésnyire tőlem nagy loccsanás hallatszott a vízben, mintha valamit bele dobát volna . . . Mi volt ez? . . . Semmi egyéb, mint egy rettenetes dráma megoldása . . . Kissé haragudtam önmagamra, hogy megképeim . . . talán még lett volna annyi időm, hogy megmenhitem volna a szerencsétlen teremtés életét . . . De ki tudja, vajjon ez jobb lett volna-e az illetőre néve a halál? . . .

A Tisza pedig közönyösen, lassú komolysággal ringatta tovább hullámai a sűrű ködön, mely felette terjengett . . . Magába fogadta egy szerencsétlen teremtés hulláját és hallgatni fog róla . . .

Leverőleg hatott reám ez a kaland, mely egy boldogtalan emberre néve íly vezetése vált. Elestügedve, lehangozt kedély állapotban terem lakásomra . . . Megittam forró thémat és kellemesebb gondolatoknak akartam átengedni magamat . . . Hiszen az

vészno lépett a színpadra s Jókai Mórnak „Szívetvári vértanak” szomorú játéknak 4-ik jelenését „Anna keservé”-t szavalta el. A szavaló átérezte Anna mély fájdalomát, de felfogta a költői nyelvezet szépségét is, a mi kétszeres élvezet ad a műtört hallgatónak. Szavaltatának meg is volt a hatása, s közönségünk lelkes tapsokkal tüntette ki.

Vaszary Antal munkatársunk a nála megszokott otthonossággal adta elő a fánéz történetét, mind végig derült hangulatban tartva a közönséget.

F. Hegyi Janka művészno énekelte, és pedig a Galathéa operettéből a „hárfa-dal”-t, s midőn a tapsok szünni nem akartak, Kelemen Lajosnének a „Szóvatai búcsudal”-át, mely fölött a közönség ismét tetszésének adott kifejezést. Előadása könnyed erőltetés nélküli és így mindenkinek tetsző, a ki a természetet, a szepet szereti.

Végezetül e lapok szerkesztője Csiky Gergelynek „Atyafiak” cz. színművére hívja fel a közönség figyelmét, mely ugyanezen színpadon másnap színrer kerül.

Ezzel minden referálva estélyünkről, azt joggal mondhatjuk sikerültnek. A közönség érdeklődése arra a reményre jogosít, hogy következő előadásunk is „telt ház” előtt fog lefolyni.

Levelezés.

Korpona, 1892. január 25.

Egy évi bűjtölés után tegnap este volt ismét egy kis farsangja a korponaiaknak.

Kögl Mariska k. a. az állami elemi leány iskola vezér tanítóje, és Szkladányi Kornél úr, a róm. kath. egyház karnagya megmutatták, hogy mit tudnak. Mert ahhoz, a mit tanítványaikkal, a kiknek legidősebbje 13 éves, a tegnap este tartott hangversenyen produkáltak, csakugyan kellett erelem, szorgalom és türelem. A 15-as ugyan szerencsétlen szám, de tegnap este még ezen kökorszakbéli állítás nem vált be, mert minden szerencsésen sikerült, még a 13 éves leányok is jól játszottak és énekeltek.

A műsorba fel volt véve két kis színdarab is. Az első „A tavasz tündére” czimű 1 felvonásos színmű

embernek örülnie kell darabjának óriási sikerén . . . Holnap a lapok kecségtelenül mind rólan fognak írni . . . az első debütőről . . . Barátaim üdvözölni fognak, a szép asszonyok pazarul fogják mosolyaikat ream vesztegetni és én ismét kimondhatatlan boldog leszek . . . A bájos Etel, a kis színeszőnő majd nyajasabb lesz irántam, mint valaha volt, mert íly jó szerephez juttattam. Igen, előadás után újra meg fogom esőkolni piros ajkát, megjutalmazni akarva ezzel azt a buzgalmat, melyet darabom sikerre való juttatásában kifejtett . . . Igen, az lesz valami édes, valami jó . . .

És ha! még íly kellemes gondolatok mellett sem tudok megszabadulni attól a rémes képtől, mely elem táru, személem előtt . . . Egyre kinez az a gondolat, vajjon férfi vagy leány ölte-e magát be a folyóba . . . És miért!

Egy esonó nyomorúságos történet jut az eszembe. Talán férfi volt, ki beszélőteről így akarta lemosni a reá tapadt szennyet? . . . Talán fiatal leány volt, kit szerencsétlen szerelme kergetett a halálba? . . . Talán fiatal anya volt, kit a sors nyomorúsága fűzött a halálba . . . Ezer meg ezer kez tünik most elém és desőse-gemnek estőjen, mikor örülöm, diadalól ittásnak kellene lennem, íly komor gondolatok közt bánat a gondolat, vajjon miért illette magát a vízbe? . . .

Fázom, reszkedek, mintha láz élezné ki a veremet, a szobám meleg levegőjében is a hideg rízsa tagjaimat. Lefekszem és csak hánykolodom az ágyamban. Alig tudok elaludni. Aztán nem is veszem észre, hogy mily tompa, nehez álom zárja le a szemémet . . .

Harmadnapra a következő kis hírt olvasom a szegedi lapokban:

Öngyilkos leány. Egy Báraza Mari nevű varró leány, ki F. P. nevű fiatal emberrel viszonyt folytatott, kedvességgel összejárult a miatt, hogy az nem akarta jóva tenni hibáját az által, hogy nőül vette volna. Szegyenek, hogy eltrikollassa, a fiatal leány tegnapelőtt éjjel a Tiszába ugrott, melyben nyomtalanul elfűt. Csak harmadnapra fogták ki a szegedi halászk a tapírénél egy ismeretlen, eltorzult hullát,

Rudnyánszky Gyulától, melyben a czimszerepet a kedves Eiseri Eszike játszotta, a ki valóságos tündér volt. Az ember szinte elszórtla, ha meggondolta, hogy belőle is anyós lesz valaha. Hja! így lesznek az elsők utókká!

A második darab volt „A boszorkány mester” Forgó Bácsitól. A boszorkányság teljesen sikerült.

A hangverseny bevezető pontját nemzeti dalunk a „Hymnus” képezte, előadva teljes korrektséggel a leányiskola növendékei által. Tehát megis meghallottuk végre Korponai s a „Hymnus”!

A műsor legszebb száma a „Szomorúan szól a magyar nótá” gyönyörű magyar dal volt, melynek előadása semmi kívánni valót sem hagyott. Elismerést érte Szkladányinak.

A zongora számokat előadták Sztrakovics Aranka, Malvin és Lehoeczky Olga kisasszonyok, a kik az estély fényét hűvösztőlök minden tekintetben emeltek, a mi a mai világban, a hol minden szakácsné zongorát kezel, is így e hangszerral egészen jól laktunk, nagy sző.

Ezzel a hangversenynevel számoltunk, melynek tiszta jövedelme különben a szegény iskolás gyermekek felhúzására fordított. Hogy a hangverseny után reggelig táncoltunk, magától értődök, hogy pedig az egyes négyeseket hány pár táncolta, az mellékes. Fő dolog az, hogy a termet a táncoló párok zsúfolásig megtöltötték, mindenki táncolt a kimerültség, petrezselymet senki nem árult, és a jelenvolt hölgyek kivétel nélkül kedvesek, szépek, bájosak voltak, és jól mulattak.

A ki nem hiszi, kététkedjék, miért nem volt ott?!

F . . . I Z . . . D . . .

Külömfélék.

— A választók között. Farbak Istvan főbányatanácsos képviselő-jelöltünk nemcsak a belvárosban fejte ki politikai nézeteit, hanem a külterezakban is megjelent a múlt napokban. Ugy Hodrushányán, mint Belabányán és Steffulón nagy orvatiókban részestült a választók részéről. Megjelenése kiválóan jó hatással volt polgártársainkra.

Bankett és bál követi holnap a képviselő választás komoly actusát. A mulatságokat képviselő-jelöltünk; képviselőnk: iránti tiszteletből rendezik tisztelői a Városi Vigadó nagytermében, melynek mindegyike előre láthatólag nagyon látogatott lesz.

— A selmezbányai polgári dal és zene-kör 1892. évi február-hó 6-án a Sembery-féle teremben

de a személyazonosságot meg konstatálni lehetett. A hullát boncolás céljából a Rökus-kórházba szállították.

Jules.

A művelődés tenyezői.*

(Folyt. és vége.)

Az utazás folytan nyér a tudomány is. Ha Kolombus nem utazik, talán manapság nem ismerjük Amerikát. Ha Vambéry például nem járja be a keletet, aligha lehetne róla olyan ismeretünk, mint a minőt szereshetünk, ha e híres orientalista műveit olvasgatjuk. Ha ninesenek, kik bejárják Ázsiát, azt sem tudjuk biztosan, hogy onnét szakadtunk ide. Ha nem lettek volna tudós férfiak, kik az északi népekhez elmentek s velök megismerkedtek, nyelvtudományunk a fejlődés azon fokán aligha állana, a melyen manapság áll. De nem folytatom, nem részletezem tovább. Az eddig közöltékből is meggyőződhetik kiki, hogy az utazás okossá műveltté teszi az embert; ez tehát hatalmas tenyezője a művelődésnek.

Csak hogy az a búj, hogy nem mindenki utazhatik, mert az utazáshoz vagy elegendő ideje, vagy pénze vagy a mi legrosszabb, egészségre ninesem. Mit tegyen az ilyen ember? Hogyan művelődjék? Szerény véleményem szerint az olvasás által. Az olvasás pótolja az utazást, sőt a társalgást is. Elvégre ugy se társaloghatunk mindig, nem is utazhatunk egyre; mindketőtől, ha más nem, visszatart hivatalos kötelességünk teljesítése. Különbben sem a társalgás, sem az utazás által nem tehetünk szert azokra az ismeretekre, melyekre okvetlenül szükségünk is, ha társadalmak, a hazának, nemzetünknek s az emberiségnek javán fáradozni kívánunk. Vannak ismeretek, melyeket csak könyvekből merithetünk. A könyvekkel tehát meg kell barátkozni, azokat olvasgatni kell. De az a kérdés, hogy minő könyveket és hogyan olvassuk azokat?

Mielőtt az utóbbi kérdésre válaszolnék, előbb röviden megfellek az elsőre.

* Előadta fötízst. Majoros József gimn. tanár e lapok szerkesztőségének felolvasó estélyen e hó 12-én

sajat pénztára javára Joerges Ida és Gizella, Krausz Adel és Luiza kisasszonyok szíves közreműködésével hangversenyt rendez, melynek következő a műsora: 1. Szentimay Elemér és Ábrányi Kornél Magyar dalok. Előadja az énekar. 2. Ch. de Beriot. 9 me Concert. Pour le violon. Előadja: Krausz Luiza k. a. Zongorán kíséri: Krausz Adel k. a. 3. Haydn József Teremtés. Vegyoskar (Allegro. C-dúr). Előadják: Joerges Gizella, Krausz Adél, Joerges Ida, Krausz Luiza k. a.-ok, Füzely Károly, Mehnert Gusztáv, Altman Imre, Dr. Hitrich Ödön úr. Zongorán kíséri: Joerges Ágost ur. 4. Onslow György: Quintett. D-moll, Allegro. Két hegedű, két mély hegedű és kis bőgőn előadják: Király Ernő, Merza Károly, Cziczka Sándor, Kellner Aurél és es Vadrácsa Béla úr. 5. Gaal Ferenc. Rhapsodie hongroise. Zongorán előadja: Krausz Adél k. a. 7. Schreiner Adolf. Nagy Pista, a szép horista. Tréfás induló. Előadja az énekar. Zongorán kíséri: Joerges Ágost ur. E műsor, s a derek egyesület jó hírneve reméli engedik, hogy a hangversenyt a dal- s zenekedvelő közönség méltó pártolással fogja részesíteni. A meghívók különben már szétküldtetek, a rendezőség lapunk újfaj tudatja a közönséggel, hogy kik meghívott nem kaptak s arra igényt tartanak, legyenek szívesek dr. Hitrich Ödön úrnál lyceumi tanárnál s főrendezőnél jelentkezni.

Az önkéntes tüzoltó egyesület máj 20-án választmányi gyűlést tartott, melyen Bernhard Adolf egyesületi elnök szívesen üdvözölvén a szép számmal megjelent tisztikart s választmányi tagokat, azon kérdést veti fel, hogy kivánatosnak tartja-e a választmány a f. évben az egyesületi bál megtartását. E kérdés beható eszmecsere szolgáltatott alkalmat, melynek folyamánaképen a választmány elhatározta, hogy az egyesületi kapcsolatos szorosabbra fűzése s az egymáshoz tartozás érteinek élénkéntes szempontjából s másrészt az egyesületi pénztárra való tekintetből a f. évben is rendeztessek táncmulatság. Miután e határozathoz az elnök a maga részéről is hozzájárult, indítványozta, hogy a táncmulatság napja február-hó 20-ára. Tíz este sők ki. A választmány ez indítványt egyhangulag elfogadta, s bálélnöki ugyanezek az egyesület elnök indítványára közlekedéssel Wankovits Lajos egyesületi aielnököt választá meg, ki e tisztséget elfogadván, melléje a rendezési intézkedések megtétele végett a választmány egy nagyobb számú bizottságot választott meg. Részünkről nem mulasztattuk el városunk felkes közönségének figyelmét már az alkalommal is e táncmulatságra felhívni, s nem szenved kétséget, hogy a közönségért fárado derek egyesület a minden

szépet felkaroló közönség részéről méltó pártfogásban részesül.

Hatal a szán alatt. Hodruson egy öreg asszony egy a szánk uton gyorsan haladó szán alá esett. A kocsis nem vevén őt észre felőránta kovók hurokzolta a szerencsétlent, a ki ez alatt nagy kínok között meghalt. A városi fogadónál vették csak észre, a mikor már semmi életjel nem adott.

As iparos segédök önkörben Tuka Antal helybeli iparisoknál tanító a váltóból, a könyvtől és számtanból 25-30 előadás tart a kör helyiségekben. Az előadások f. év febr. 1-én kezdődnek, este 8 órákor s minden hétfőn tartanak. Az iparosokat és érdeklődőket szívesen látja az előadó.

A selmeci s vidéki mészárosok febr. hó 10-én tartják évi közgyűléstket, a melyen elhalt elnök helyébe Kaldrovits József zsarnócai mészáros választják meg.

Ajándék a muzcumnak. E napokban városunkból egy igen díszes és értékes, Maria Theresia korabeli főkötőt kapott a budapesti iparművészeti muzcum ajándékba Goldbrunner Sándor volt városi főispán úrtól. Midőn e követésre méltó tettet fölemlítjük, egyúttal sajnálattalunk adunk kifejezést a föltött, hogy városunknak nincsen még muzsoma, a hova bizonyára jutna még azokból a helyi érdekt regiségekből, a melyeket a mohó régiséggyűjtők itt hagytak falaink között.

Jour fixe. Zsarnóczán f. hó 18-án a sörház termében jour fixe volt, melyen Rókó Béla szavalta Kiss József hangulatos költeményét: Agya kisasszonyt. Udvardi Ágost és Oberaygner Oszkár úr. A komikus jelenetek előadásával mulattatták a közönséget. Jelen voltak hölgyek közül: Csécska Irén, Gáspár Béláné, Jákó Jenőné, Hoensch Manóné, Fény N-né, Lyr Istvánne, Muzsnay Gézáné, Lukács Anna, Gragger Anna anyjával Mihályfi Mihályne, NiederMayer Jánosné, Tomesanyi Gyuláné, Prunyi Károlyné stb. urhölgyek. **A differenciá végre** valahára beszűntette öldöklő utját Zsarnóczán is. E hó közepén az iskolát és az ovodát is meg lehetett nyitni.

A zsarnócai kaszinó folyó hó 29-én d. u. 5-6-kor Tomesanyi Gyula főerdőmester, beszerce bányai helyettes erdőigazgató elnöklere alatt tiszt újító évi közgyűlést tartott.

Az újbányai kerületben a képv. választás f. hó 28-án volt Újbányán: Képviselővé Szapáry Gyula gróf kormányzóék egyhangulag megválasztották. Ha azonban a mandátumot esetleg visszautasítana az új választásnál erős kiteldeknek nézhetünk elé. Eddig

jelöltként Kazy Lázárt a főispán öcsését és dr. Kaldrovits Géza fővárosi ügyvédet emlegetik leginkább a valószínű, hogy erős lesz a harez közöttük. Másokat is vett már szájára a hír, de ezek megezáfolták azt.

Táncvizsgálatm Polpságon. Az Polpságon állomásozó csász. és kir. és magy. kir. honvéd tartalékos tisztok f. é. februar-hó 6-án a megyeház nagytermében táncvizsgálatm rendeznek, melynek tisztja jövedelme a Vöröskereszt-egylet javára fordítatik. A rendezőség arra kéri a vidéki vendégeket, hogy érkezésüket lakások szerzése végett tudatni szíveskedjenek.

A hezeceprimás válsása. Mint lapunk t. olvasói emlékeznek, városunk törvényhatósági bizottsága illetve közönsége az első egyike volt a mely Vaszary Kolozs hezeceprimás ő főmoltóságát hezeceprimásá ki nevezetése alkalmával üdvözölte. Ez üdvözlő iratra ő főmoltóságát a következő választást érkezett városunk polgármesteréhez: Hazánk és egyházunk iránti szeretetből fakadt lelkes üdvözlőket mely köszönettel s azon hó ohajjal viszonzom: vajha e nemese érzelmek, melyek minden igaz hazafit hovitenek, vällvetett törekvésünk által drága hazánk minden lakójának szíve gyökereig hassanak. Hazafiu üdvözléttel Budapest, Vaszary Kolozs m. k.

Szegény lengyelok. Varsóból, a Gurko tábornok városából írják a Lembergben megjelenő „Gazeta Narodowaknak”: „Megfaluunk! Nincs levegőnk. Mindenki aggódva kérdezi, hogy mi lesz holnap? Ilyen elnyomtatásra még nem emléksztünk. Gyermekeinket részakkal hajtták az orosz templomokba s katonai rendben állították fel őket a ezári palota kapui előtt. A ki ellenkezik, azt megvesszőzik. Az anyák kétségbe vannak esve. A ki már nem bírja a szenvedést és feljajdul, azt a citadellában hallgattatják el. Hogy mi történik a sajátjól, arról senkinek fogalma sem lehet. A lapszerkesztés itt valódi hősiesség. A szerkesztőknek, ha a törvény paragrafusaira hivatkoznak, a hatalom ajtót mutat. A színházak tirosek. Falakra fenygető falgaszokat aggatnak. És a Kis-Páris, az az Északi-Páris néma, mint a sír. A kiválóbb emberek börtönben tlennek s Augustova-Potoczka grófnő az itt folyó dolgok miatt érzett bánatában halt meg.”

Abderátó. „A királyi orvosegyesület igazgató tanácsa elhatározta, hogy a difteritisz gyógyítását egy, a jövő hónapban tartandó külön ülésen meg fogja beszélni. Az előadó Bókai János dr. az ismert gyermekorvos és kórházi igazgató lesz. Ez elhatározás oka az, hogy e betegség járványszerűen pusztít és hogy az utóbbi időben több titkos és nem titkos szer „jött forgalomba,” melyekről elővgre is tudományos véleményét kell mondani, nehogy felfalálók a közönséget továbbra

Ne olvassunk sokat és sokfelét. Mert ha úgy járunk el, akkor megcsik rajtunk, hogy mindenből fogunk tudni valamit, de az egészből semmit. A sok, mint mindenből, úgy az olvasásból is megart. Itt nem feledem röviden megemlíteni, hogy ágyban vagy nyugágyon gertyva v lámpa világnál fekvő ne igen olvasgassunk, mert az nem használ a szemre. Ártalmas a szemre nézve az olvasás akkor is, ha nem baloldáról kapjuk a világozágot, továbbá nem használ, hanem határozottan kárára van a szemnek, ha a nap sugarai rá lövelik a lapra vaktó fényíttek.

A sokféle olvasás nem hasznos, mert ismereteink felteltesek, rendszeretlenek, egyégtelenekek s összefüggés nélküliek lesznek. Már pedig ismereteinknek alapsoknak, rendszeresekeknek, egységeseknek és összefüggőknek kell lenniük. A ki sokfelét olvas, az rendszeren felteltes szokott lenni, az ilyennek eszméi, gondolatai zavartak. Nem esoda, hisz valóságos chaos a feje.

Az sem jó, ha gyorsan olvasunk.

Vannak emberek kik, mibelyt egy új könyv akad kezükbe, molyó vágygával fognak olvasásához; nagyon kíváncsiak a tartalmára: gondolatmenetre, tartalmasságra, a magvasabb eszmékre s gondolatokra, szerkesztési helyeségekre, az előadási módszerre, iránylati vagy nyelvi szépségekre nem sokat figyelnek. Az ilyenek helyesen eszelecszik, ha még egyszer elolvassák azt a könyvet, még pedig lassan, ügyelve mindenre. Tanácsos, mert hasznos, olvasás alkalmával tollat vagy írórt tartanunk kezünkben s oldalunk mellé papírt tenünk, hogy erre rá írhabunk az olvasás alkalmával támadt gondolatainkat, ezetünkét, rájegyezteskik a könyvben talált szebb eszméket, melyeket alkalom adtán felhasználhatunk és feljegyezteskik az áttekintést, melyet a könyv tartalmáról szerzeni iparkodtunk magunknak. Nem tudom, hogyan van vele más, de én részemről tapasztaltam, hogy hasznos, ha részenként olvasunk a könyvet, az elolvasott részlet át gondoljuk s így haladunk folyton tovább, soha sem mellőzve a már elolvasottakat összefűzni egymással. Különösen szükségesnek bizonyul ez az eljárás a komoly irányú, az úgynevezett, tudományos művek olvasásánál. Es e megjegyzések eljuttottam a másik kérdéshez, mely így hangzik: Mino könyveket olvassunk?

Mondhatna rá valaki egyszerűen: jót.

De az a kérdés: melyik a jó könyv?

Jónak tartják legtöbben az olyan könyvet, mely szívük vágyait kielégíti és gondolkodásomdjuknak megfelel. Azonon ez nagyon egyéni felfogás. Bajos azt megmondani, melyik a jó könyv. Hitem szerint általában az a jó könyv, mely sem a szívre, sem az észre, sem a képzelemre kártekönyvan nem hat.

Azonban nem firtatom most ezt a kérdést, hanem hangozatom, hogy olvassunk mindenek előtt a kenyéreszethoz szólv vagy művelten mondva szakba vágo műveket. El végre is nemcsak lélekbeli, hanem testből is állunk, emel fogva olyan könyveket is kell olvasnunk, melyek a test fenntartására szolgáló kenyérhez jutnának benntünk.

A szakbavágo munkák rendszeren komoly irányuak szoktak lenni. A kik ilyen műveket olvasnak, azok nagyon is elárasztják lelküket; miért is nagyon jól teszik az ilyenek, ha egy jó adag komoly szellemi éték élvezése után, egy kis szórakoztató s mulattató dolgot olvasnak; ezzel felidítik elfáradt lelküket, sőt a szívüket is megvidámítják. Ismerem egy tudos férfút, a ki így tett és nem siker nekül. Ez a férfú ugyanis midőn jó ideig olvassagta már a komoly tudományos könyvet, eljött a könyvtárolhoz vagy valamelyik tarsálhoz és kért tőle valami vig ebészeltést, novellát; ha ilyen nem kapott, megelégedett gyermek mesékkel, sőt ovodai vig mesékkel is, különösen, ha vig hangulatuak voltak azok.

Különben sem szabad megelégedzenuk szivünk-ről, megkélő örömről. Ezeknek is vanak jogos igényeik, mint élénknek. Ezen igényeket szintén ki kell elégíteniük. Olvassunk kell tehát sziv gyönyörködőit és phantasia foglalkoztató műveket is. Hyenek szoktak lenni a költemények. Korunkban nem nagyon szívesen olvasnak költeményeket. Nem esoda, különösen, ha újabbkori költőink szellemi termékeit tekintjük, melyek legtöbbjéből a világtájdalom szől hazánk pangása hangján; az elégedetlenség, itt-ott a kétségbe esés is megjelenik előtűnik; sőt a meztelen természetesség is előlái: Az ilyen tartalmú költeményeknek nem lehet a nemesen érző szívnék vajni nagy vonzódása, nem különösen, ha hozzá vesszük még, hogy ezekben a ryth-

mus is nehézkes, döcögős, a technika sem mondható minden porézikájában művészetnek.

A ki épen nem tud megbarátkozni az efféle költeményekkel azoknak melegen ajánlom régibb s jelesebb költőink szellemi termékeit, melyek között nem egy örökbeszűt, szivvidámítót s nemesítőt, lélekűdtőt találhat.

Ilyen költeményekre bukkanhat az olvasni számdező Aranyánál, Tompánál, Garaynál, Czuczornál, Petőfinél, Vörösmartynál s más nevezetesebb költőinknél.

Van a mai arany fiátságunk, különösen a bájos hölgy világnak egy igen kedves olvasmánya; és ez a regény. Hogy a regényolvasás nem mindig válik a mi fiatály hölgyeink javára, az ki merem bátran mondani. Újjal mutathatnék azokra, a kiket a regényolvasás észre, szívre és képzéle erőre nézve tönkre tett. Nem egy családott juttatott már veszélybe a regényolvasás! Nem mondom azonban mindezzel, hogy ne olvassunk regényeket csak azt óljattom, hogy válogassuk meg azokat; mert hogy vannak rossz regények, az senki tagadni nem fogja, ha csak így nagyjából ismeri is regény irodalmunkat. Szedjük ki a javát, és ezeket olvassunk. Jósikának, Jokamak, Eötvösnék példaul igen jó regényeik vannak, miért ne olvasnátok azokat? Olvassuk biz ezeket. A ki ilyen regényeket olvasgat, az nem igen lesz beteges képzeldősi, sentimentálista, vagy a felkorbácsolt szenvedélyek és indulatok rabja. Nagy hódítást visznek véghez a német s franciaia férez művek, különösen azok, melyek egyebet se ezoloznak, mint az érzékiség felgerjesztését, a képzelem kicsapongását, a szelid érkölesök megmetyélezését. Ezekből nagyon tanácsos távol tartani a mindkéntemű fiátságot. Éles kés az ilyen mű. Nem izletes a gyűmölés, ha korán érik. Nem teremtek jó gyűmölésőt a rozsal nevelt, ápoltt és gondozott fá. Minden kornak meg kell lennie a maga olvasmányának. A mit baj nélkül élvezhet a tapasztalt higgadt s komoly gondolkozást, nem élvezheti azt, a (nélkül, hogy kára ne volna az ilyen szellemi élvezetből) az a kiben az életerő pezseg, a kit vaján, szenvedélyei, indulatai egyre nyugtalanítanak, a ki tízes partipáctok a hamfából kihágny kész, csakugy kénté kegye kedve szerint szagullhasson...

De hogyan ezt? Lyyen ebből enyél el. Még az idegen művek olvasására vonatkozólag óhajtok

is félvezessék.* Ennyit mond a jelentés. Mindvégig érdekes dolgokról értesít. Az orvosgyűlés a jövő hónapban meg fogja beszélni, hogy mit tegyen a most grasszáló diftériusz ellen. A gyűlést valószínűleg Abderában fogja megtartani, bár Nürnbergben is tanácskozhatna, ahol a tolvajokat tudvaleg csak akkor akasztották fel, ha megfogták őket. A titkos és nem titkos szerekről szóló sor valóban megbízható. Nem azt nezik, hogy a szer használt-e, hanem azt, hogy a szegény beteg gyermekek orvos írta-e a gyógyítást? Akkor aztán akar ne is használjon. Az orvosok pedig többnyire annak a „szabadlevél” iránynak híve, mely a csehrendszert szemben a szabad ipart pártolja. Hja az ipar, csak ipar, a tudományak ellenben hivatalból nem szabad cizmákat készítenie. M. H.

— **Az utolsó kenyérsütő.** Egy régi földrajzban azt olvastam Szarnóczáról, hogy: „söréről és kenyéréből híres!” Hát azóta ennek a két nevezettségnek régen vége. Sört ugyan most is gyártanak, de biz' az olyan, hogy az embernek egy hetig fáj tőle a gyomra, ha egy pohárral megiszik. Kenyeret is sütnék, de már nem úgy mint hajdan, mikor péntek éjjelként karavánhoz hasonló hosszú kocsisor szállította a szép barna-piros, gömbölyű kenyereket a selmezi heti piacra. Akkor tájban Selmezc Szarnóczáról elégitte ki kenyér szilkségletét s ebben a parányi mezővárosban családok tartották fenn magokat a sütő kemence után. Most már ennek is örökre vége. F. hó 16-án temették el az öreg Adamesiknét, az utolsó sütőnőt, a ki még Selmezcze hordta kenyereit.

— **A vándorlás milliói.** Azzal a kérdéssel, hogy a turisztika mily fontos nemzetgazdasági tényező, nálunk még igen kevesen foglalkoznak. Legáltalán adatokkal nem bizonyították a nyári vándorlásnak népszámláló hatását. Nálunk Magyarországon a turisztika még nemzetiségi, hogy úgy mondjuk, államalkotó szempontból is fontos. A járó-kelő, pénz kőltő, nyaraló úri nép a magyar kultúrának terjesztője s így nagyban járul az állameszmének a nemzetiségek közt való terjesztéséhez. A tiroli idegen-forgalmat előmozdító-egyesületek szövetezete az 1890. évre megállapította a turistiká költötté pénzüsséget. E kimutatás szerint Tirolnak németektől lakott része 7,015,315 forintot szerzett a turisztika révén. Olasz Tirolnak ugyanezeken sokra ruhgat ez a jövedelem, hiszen Arco maga 810,000 fittal szerepel a jövedelemben. Tudja isten, hogy e milliók közül hány került Magyarországhoz?

— **Gyémánt a meteorban.** Ujjában Arizonában olyan meteorot találtak, a mely gyémántot is tar-

egy-két szerény megjegyzést tenni. A mennyire csak lehetséges, legyünk rajta, hogy előbb nemzeti irodalmunk termékeivel ismerkedjünk meg, s csak ezután lássunk hozzá a külföldi irodalom termékeinek olvasásához. Mindenesetre jobb a szellemi termékeket a maguk eredeti valóságában élvezni, mint fordításban. A németre lefordított Petőfi nem az igazi magyar Petőfi. Hogy az idegen műveket megérthessük, kellőképpen felfoghassuk, méltányolhassuk és igazán élvezhessük, szükséges mindenek előtt megszerznünk ama eszközt, melylyel mind e hármat elérhetjük. Ez az eszköz nem más, mint az idegen nyelv. Valamely nemzet irodalmi műveit csak az esetben olvashatjuk haszonnal, ha jól tudjuk ama nyelvet, melyen az illető nemzet gondolatait, érzelmeit fejezi ki. Az egyes nyelvek génusáról azonban sohasem feleldeztünk meg; tisztelettel közeledjünk feléje és törekedjünk vele megismerkedni; ez nyújtja majdan ama kulcsot, melylyel nemzeti szellemi birodalmába juthatunk.

Ime ama tényezők, melyeket én a művelődés eszközlésére vonatkozólag a fennebbieken megismertetni bátorítottam. Nem mondok, hogy ezeken kívül nincsenek meg más tényezők is. Vagy igen. Ilyenek például a társas élet, a különféle egyletek, a kaszinók, az egyes ünnepélyek, színháziadások s több effélék. Ezekről azonban most nem szolok; nem engedik ezt tennem a tér szűke és az illem. Hiszen beesés titelműket nyájias olvasóimnak amenny is kelléténél túl igénybe vettem. Fogadják neves türelmükert hálás köszönetemet. Engedjék még meg azonban, hogy ez óhajomat kifejezzem:

Legyünk rajta edes mindnyájan, hogy műveltségünkön rajta legyen a nemzeti bélyeg. Erre törekedtek diós elődeink, a kiknek műveltsége magyaros volt, s a kik, hogy jó irányban haladtak, bizonyítja jelenünk. Ha van valami szép és jó a mi nemzeti művelődésünkön, ez elődeink érdeme. A jelen a multon épül. Tartsuk mindenben szemelőtt a költő eme buzgó szavait:

Minden igaz honfi köteles gyarapítani díszet,
S élni hazájának, mennyire tőle telik!

Ez legyen vezérelvünk, midőn művelődni törekedünk!

Majores József.

talmaz és pedig fehérét és feketét. Erre úgy jöttek reá, hogy a vas csiszolásánál a közörszűlt kő elkopott. Eddig csak az árvegyékű magurái meteorban találtak a vastól oly idegen anyagot: grafitot, továbbá Ausztráliában Jonday-ban, Chiliben Carcontaban és a kazani kerületben Urejbén. Az újban talált gyémántos meteorból Selmezczyánára is érkezett nagyobb mennyiség Rathgeb Albin ásványgyűjtő részére, a ki nekünk is megmutatta az érdekes leletet.

— **A kritikus napok.** Falb Rudolf most adta ki 1892. évi kalendáriumát, mely szerint ebben az esztendőben 23 kritikus nap lesz. És pedig: Első rendű kritikus napok: Február 28. Március 28. Április 26. Május 26. Szeptember 6. Október 6. November 4. Másodrendűek: Február 12. Március 13. Április 12. Június 24. Augusztus 8. Augusztus 22. Szeptember 21. Október 20. Harmadrendűek: Január 14. Május 11. Június 10. Július 10. Július 23. November 19. Decem-ber 19. Ennek a listának van egy nagy hiánya: az, hogy Falb éppen január 28-at hagyta ki Pedig bizonyos, hogy elsőrendű kritikus nap lesz ez a mikor a választások legtöbbjét megtartják.

— **Színészet.** Bárdy Lajos jól szervezett társulata a lefolyt hét alatt három új darabot mutatott be közönségünknek. És pedig szombaton f. hó 23-án Lukácsy Sándor önekes bohózatá került színre a „Feneleányok” telt ház előtt jó előadásban. A darab kasszadarabnak vált be nemcsak Budapesten, de a vidéken is és nálunk is három előadást ért, mindannyiszor telt ház előtt és élénk előadásban. A darab meseje nem lép fel nagy igényekkel, de az abban előforduló mulatságos, bohózos jelenetek élénk hatást tettek közönségünkre. Nem mulasztjuk el megemlíteni, hogy színészeink lehetőleg kerültek a frivolitást, mért dícsért illeti meg őket. A feneleányok nagyon esinosak voltak és indulójukat többször kellett megismételniök. Bárdyné Anna, Kovácsics Sarolta, F. Hegyi Janka, Varga Anna, Markó Emilia, mint feneleányok ügyesen játszottak és sok tapsot arattak. Igen jó alakítás mellett adta Csurgós Erazmus nyugalomba vonult pőceza kereskedő és házi úr szerepét Kunhegyi, csaknem minden szavával élénk derűtséget kelte. Mellette Mokány Berezi szerepében Nyitrai játszott jól, zafos mondásaival számtalanszor meglepette a közönséget. Jól hozzá járultak a teljes eseményhez még Mezey, Nagyné, Pinter, Aranyossy. A kis Markó Olga ügyesen mondta el a szerepét, mért meg is tapsolták nagyon. Az előadás általában rendezett volt és simán folyt Mezey rendezésében. Másnap azaz 24-ikén újra megismételtek a Feneleányokat telt ház előtt. 25-ikén zóna előadást rendezett az igazgató fél helyarátkkal, újra zsufolt ház előtt. 26-ikán Strausz híres, dallamos zenéjű operette-je a „Czigány báró” került színre itt először szép számú közönség jelenlétében, mely a gondos és ügyes játék mellett bemutatott darabot élénk tetszésével kísérte és nem is késett annak tapsban kifejezést adni. Konstatáljuk, hogy az előadás, mennyire egy ily kis színpadon lehetséges, nagyon ügyes volt. Főleg Hegyi Janka, közönségünk kedvence, énekelte Szafi szerepében kedvesen; ügyesen játszott, mint mindig, eleven mozgásával, szép dalaival derekasan kiérdemelte azt a sok tapsot, melyet kapott. Mellette Bárdyné Anna asszony énekelte Cipra szerepét figyelemre méltóan, mért elismerés illeti meg. Barinkay nehéz szerepét Pinter játszotta jólhet e szerep nem való neki, mégis derekasan megálta a helyét, habár egy kis indiszpozícióval is küzdött. Zsupani Nyitrai adta elegg élvezhetően, Markó Emilia Arzena szerepében esinos és jó volt. Megemlítjük még Mezei Kunhegyit és Aranyossyt. 27-ikén Bisson pompás vigjátéka „A válas után” került színre Bárdy ügyes rendezésében. A kedves mulatságos jelenetek élénk derűtséget és jó kedvet kelteket. Bárdy kiválóan játszott, mint Duval Henri, Nyitrai mulatságos Bourgaueuf volt. Nagyné, mint Bonivardné kintőnően játszott az anyos szerepében, úgy szinten Ruzsai Etel gondos játék mellett adta Diana szerepét. Jól játszott még Markó Emilia, mint Gabriella, sztan Kunhegyi és Mezey. 28-án Nagyné K. Mari jutalomjátékul Toth Ede hatásos népszámmvet adtak a Tolonozót, melynek drámai jeleneteiben a jutalmazott átértett és intelligens játékaival tűnt ki. Nagyné gyönyörűen játszott, tisztelői tapsokkal halmozták el. Mellette nagyon jó volt Kovácsics Sarolta, ki Angyal Liszka szerepét érzéssel adta elő. Népdalait meg is tapsolták. Pinter is jó Miklós volt megjegyezni meg, hogy pár szót dalt érzéssel énekelte Hegyi Janka, Ruzsai Etel, Bárdyné, Markó Emilia, Varga Anna mint zsidó kisasszonyok eleven jelenségek voltak. Nyitrai Mravesák szerepében remekelt. Mint Kontra Fridolin kiáltt Aranyossy. Úgyes Lőrinc zsidó legény volt Mezey, ki élénk derűtséget kelte. Az előadásban a jutalmazott iránti szívességből a társulat elsőrendű tagjai vettek részt és így az összhangzatos előadás Kunhegyi rendezésében kívánni valót nem igen hagyott hátra. Ezekből láthatni, hogy Bárdy Lajos jól szervezett társulata minden lehetőt elkévt arra nézve, hogy pártoló közönségnek élvezetes estéket szerzen. Kivánatos tehát, hogy közönségünk is méltányolja buzgalmat és maradjon meg oly szorgalmas színház látogatónak, milyennek nem egyszer mutatta magát.

Heti naptár.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protest. naptár	Izraelita naptár
31 Vasárnap	C 4 Virgil	C 4 Nol. Péter.	2
1 Hétfő	Ignác ph. vt	Ignác	3
2 Kedd	Gyertyasz. B. A.	Gyertyasz. B. A.	4
3 Szerda	Balázs ph. vt	Balázs	5
4 Csütörtök	Korzini Andrá	Verebika	6
5 Péntek	Ágota sz. vt.	Ágota	7
6 Szombat	Dorottya sz.	Dorottya	8 Sab. Bo.

Nyilt-tér. *)

Báti selyemszöveteket méterenkint 55 krtól 3 frt 85 krig mintegy 300 különböző árnyalat (és színben) szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végeken is postaber-és vámmentes **Heineberg** 4k. (es kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Mintak postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 3

*) E rovat alatt közlötnek sem tartalmaért sem alakjaért nem felelős a Szerk.

Kiadó bolthelyiség és lakás!

Az új akademiával szemben fekvő házamban a **bolthelyiség** hozzátartozó **lakással** kiadó.

Dr. **Tóth Imre,**
m. k. b. főorvos.

1-3

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír
a legjobb szivarka hüvelyek.

5-13

Kiadó lakás.

A Schaimer féle házban az első emeleten egy új-ezai lakás három szoba, konyha, élés kamra, padlás fatár bére adó, bővebbet Polereczky Dénes úrnál u. ott.

A legjobb szer vízkór minden neme, valamint utóbjaí ellen m. sarga-ság hügy és hó! agnurut, lézésibantalmak, majbja stb. a híres

HYDROPSIN

(orvosok által ajánlvá)

Grobstein Seapotheke,
Gmunden, felső Auszria.

1 palack ára útmutatással 1 frt, esomagolással 1 frt 20 kr. 7-10

Bor-kivonat.

Igen egészséges és jó borkak azonnali készítéséhez melyet valódi természetes bortól megkülönböztetni nem lehet, ezen kipróbált különlegességet ajánlom.

Két kilo (100 liter borhoz elégséges) ára 5 frt 50 kr. Recept ingyen mellékeltem. Arjegyzekek bérmentve.

Jó siker és egészséges gyártyimányért jófállok.

Szesz megtakarítás

érhető el fellümulatlan szesz erősítő esszenoziammal: ez az itálknak kellemesen vágó izt-köcsönöz s csak máz kaparható.

Ára 3 frt 50 kr. kilonként (600-1000 literre) használati utasítással együtt.

Ezen különlegességeken kívül Rum, Cognac, finom Liqueurök stb. gyártáshoz szükséges összes esszenoziaikat ajánlok fellümulatlan minőségben. Receptek ingyen mellékeltem. Arjegyzekek bérmentve.

Pollak Fülöp Károly

esszenozia különlegességek gyára Prágában.

Szolid ügynökök kerestetnek

18-50